

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลปอการ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

ตำบลปอการ ตั้งอยู่ที่ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด
ห่างจากตัวจังหวัดร้อยเอ็ด ประมาณ 20 กิโลเมตร
ประกอบด้วย 14 หมู่บ้าน จำนวน 1700 ครัวเรือน
อาชีพหลักของชาวบ้านคือทำนา

สภาพทั่วไปของชุมชนรวมกันอยู่เป็นเครือข่าย
รักษาขนบธรรมเนียม ยึดถือประเพณีไทย 12 เดือน
(ฮีตสิบสอง คองสิบสี่) ข้าวปลาอาหารอุดมสมบูรณ์
มีความร่มเย็นเป็นสุขในสังคม มีความสามัคคีปรองดองกันดี
ผลผลิตทางการเกษตรปลูกเพื่อบริโภคในครัวเรือนที่เหลือจำหน่าย
ภายในหมู่บ้าน

สภาพปัญหาโดยทั่วของชาวบ้าน คือว่างงานหลังฤดูกาลเก็บเกี่ยว และภาระ
หนี้สินทั้งในและนอกระบบเพิ่มมากขึ้น แต่แกนนำชุมชนมีความเสียสละและทำงานประสานกับ
ทางราชการได้ดีเยี่ยม มีกลุ่มองค์กรชุมชนกระจายแทบทุกหมู่บ้าน และมีความเข้มแข็งดี

การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลปอการ

เดิมชุมชนมีการจัดกิจกรรมด้านการจัดระบบสวัสดิการชุมชนอยู่แล้วทั้งในหมู่บ้าน
และระดับตำบล คือ ฅาปนกิจหมู่บ้านและตำบล บนพื้นฐานของการช่วยเหลือเกื้อกูลของคนใน
ชุมชนเป็นหลัก พอสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดร้อยเอ็ด และ
สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ได้ไปให้ความรู้เรื่องการจัดสวัสดิการชุมชนกับแกนนำ
ระดับตำบล ก็เกิดกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลปอการขึ้นทันที โดยคณะกรรมการได้ศึกษา
และเรียนรู้จากตำบลต้นแบบที่ตั้งขึ้นก่อนแล้วเป็นครู คือตำบลหินกอง ตำบลศรีสว่าง และ
ตำบลโพธิ์เมืองของจังหวัดร้อยเอ็ดนั่นเอง

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลปอการ

จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2549 อาศัยกรรมการระดับตำบลและหมู่บ้าน
ประชุมชาวบ้านสร้างความเข้าใจและรับสมัครสมาชิกจากทุกหมู่บ้าน สมาชิกเริ่มแรกมี 976
คน จาก 14 หมู่บ้าน มีเงินทุนก่อตั้งจากสมาชิก 195,200 บาท พมจ.ร้อยเอ็ดสนับสนุน
30,000 บาท รวมทั้งสิ้น 225,200 บาท

➤ ก่อตั้ง 1 กรกฎาคม 2549

➤ สมาชิกเริ่มแรก 967 ราย
ปัจจุบัน 1421 ราย

➤ เงินทุนเริ่มแรก 225,200 บาท
ปัจจุบัน 833,795 บาท

การบริหารจัดการ

คณะกรรมการบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลปอภาร มาจากตัวแทนชาวบ้านทั้ง 14 หมู่บ้านจำนวน 18 คน และกรรมการระดับหมู่บ้านหมู่ละ 3 คน รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิในระดับตำบลเป็นที่ปรึกษา โดยได้ออกระเบียบข้อบังคับของกองทุน ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการในที่ประชุม ทั้งนี้ได้อาศัยตำบลครุเป็นต้นแบบในการดำเนินการและปรับปรุงแก้ไขตามความเหมาะสม เช่น การเก็บเงินสัจจะวันละบาทจากสมาชิกทุก 6 เดือน(180 บาท) และมีการรับสมัครสมาชิกใหม่ทุก 6 เดือนเช่นกัน โดยเน้นการให้สวัสดิการแก่สมาชิกตั้งแต่ เกิดจนตาย รวมทั้งประสพภัยต่าง ๆ ด้วย

ขบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิก

กองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นการรวมบุคคลภายในชุมชน และแกนนำในทุกหมู่บ้าน ได้เข้ามาทำงานร่วมกันในเรื่องการจัดสวัสดิการ โดยชาวบ้านทุกคนเสียสละเวลา ทุนทรัพย์เพื่อกองทุนสวัสดิการด้วยความภาคภูมิใจ ทุกคนที่เป็นสมาชิก สมัครเป็นสมาชิกด้วยความสมัครใจ และรู้สึกเป็นเจ้าของในการจัดตั้งกองทุนร่วมกัน การริเริ่มจากสิ่งเล็ก ๆ อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อก้าวไปอย่างมั่นคงและยั่งยืน **การเป็นผู้ให้อย่างมีคุณค่าและการเป็นผู้รับอย่างมีศักดิ์ศรี** คนในชุมชนได้นำประสบการณ์ที่ผ่านมาปรับใช้ในการทำงานร่วมกัน

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลปอภาร ได้จ่ายสวัสดิการแก่สมาชิกไปแล้ว 196,260 บาท

1) เกิด	จำนวน 26 ราย	เป็นเงิน 13,000 บาท
2) แก่		- บาท
3) เจ็บป่วย	จำนวน 172 ราย	เป็นเงิน 76,960 บาท
4) ตาย	จำนวน 29 ราย	เป็นเงิน 100,000 บาท
5) ประสพภัย		- บาท
6) คนทำงาน	42 ราย	เป็นเงิน 6,300 บาท
7) ค่าเอกสาร/วัสดุ		เป็นเงิน 10,270 บาท
8) บำรุงสาธารณะ		เป็นเงิน 1,300 บาท

คณะกรรมการหมู่บ้านจะถือเงินสำรองจ่ายจากกองทุนไว้หมู่บ้านละ 1,000 บาท เพื่อจ่ายสวัสดิการแก่สมาชิกรวดเร็วทันใจ ตามข้อบังคับ โดยแจ้งกรรมการระดับตำบลทราบทุกครั้ง และจะมาร่วมกันมอบทันที คณะกรรมการระดับหมู่บ้านจะต้องประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าวให้สมาชิกทราบทุกครั้งด้วย

การเปลี่ยนแปลง/ผลที่เกิดขึ้น

ผลเชิงปริมาณ - มีสมาชิกเพิ่มขึ้น จากเดิม 976 คน ปัจจุบัน 1421 คน
(1028 ครอบครัว 15 กลุ่มองค์กร จำนวน 14 หมู่บ้าน)

- เงินกองทุนเพิ่มขึ้น จากเดิม 225,200 บาท ปัจจุบัน 833,795.28

บาท

(คงเหลือ 646,165.28 บาท)

(พอช. สนับสนุน 25,500 บาท อบต.สนับสนุน 100,000 บาท และเงินออมทรัพย์
สัจจะวันละบาทของสมาชิก)

ผลเชิงคุณภาพ - พื้นฟูชุมชนท้องถิ่น “ อักแพงแบ่งปัน ” สังคมไม่ทอดทิ้ง
กัน

- พื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามในท้องถิ่น โดยเฉพาะการ
ช่วยเหลือแบ่งปันน้ำใจ
ของคนในชุมชน และพัฒนาศักยภาพแกนนำชุมชนให้เข้มแข็ง
- พัฒนาชุมชนแบบบูรณาการสามารถพึ่งตนเองได้และมีความมั่นคง
ยั่งยืน
- พัฒนาและจัดสวัสดิการให้กับชุมชนได้ตั้งแต่ เกิด แก่ เจ็บ ตาย
ให้แก่สมาชิก
- สงเคราะห์และช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในชุมชนให้มีสวัสดิการที่ดี
ยิ่งขึ้น

ปัญหาและการแก้ไข/สิ่งที่ได้เรียนรู้

ปัญหาและอุปสรรค

- 1) ประชาชนยังขาดความเข้าใจในหลักการพึ่งพาตนเอง
- 2) ประชาชนหลายครอบครัวยังไม่สมัครเป็นสมาชิก
- 3) ประชาชนขาดความมั่นใจ ว่ากองทุนจะดำเนินการไปได้

ข้อเสนอแนะ

- 1) ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้กับชาวบ้านสร้างจิตสำนึกของการพึ่งพาตนเอง
- 2) หน่วยงานที่รับผิดชอบควรอุดหนุนงบประมาณช่วยเหลือด้านสวัสดิการชุมชน
- 3) หน่วยงานระดับจังหวัด ควรมีหนังสือขอความร่วมมือไปยัง องค์การบริหารส่วน

ตำบลให้สนับสนุน

- 4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรประชาสัมพันธ์ผ่านกลไกระดับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง
- 5) ควรขยายจากต้นแบบให้ครบทุกตำบลโดยกองทุนต้นแบบแต่ละอำเภอเป็นทีม

วิทยากร

การพัฒนาสวัสดิการชุมชนตำบลปอการ

เชื่อมโยงให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนตามมาหลายกิจกรรม

1. เริ่มต้นจากการรวมกลุ่มของคณะกรรมการกองทุนฯ ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพทุกเช้า รอบหนองสาธารณะ

มีสมาชิกเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ จนจัดงานวิ่งเฉลิมพระเกียรติ 5 ธันวาคมหาราช ถ่ายทอดโทรทัศน์ด้วย

2. เกิดกิจกรรมการดูแลรักษาและปลูกป่าชุมชนขึ้น พื้นที่ 35 ไร่ สมาชิกที่ไปร่วมวิ่งพากันรดน้ำต้นไม้ที่ปลูก

ไว้ใกล้จะตาย และช่วยกันปลูกทดแทนต้นไม้ที่ตายไป ซึ่งมีผู้บริจาคต้นไม้ปลูกทดแทนถึง 25,000 บาท

3. กิจกรรมการอนุรักษ์หนองน้ำและพันธุ์สัตว์ ตัดตั้งไฟฟ้ารอบหนองเพื่อส่องสว่าง และปล่อยพันธุ์ปลา

4. กิจกรรมการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและสถานที่พักผ่อนของชุมชน ปรับปรุงบริเวณรอบหนองด้วยพันธุ์ไม้ดอก

ไม้ประดับ และจัดสวนหย่อมรอบบริเวณ โดยได้รับการสนับสนุนจากคณะผ้าป่าสามัคคี

5. การช่วยเหลือสมาชิกด้านการเงิน เช่นกองทุนเงินล้าน ลูกหนี้ ชกส. ให้กองทุนเงินล้านแต่ละหมู่บ้านขอกู้

เงินกองทุนสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือสมาชิกที่ขาดเหลือชำระหนี้เงินล้าน หรือ ชกส. ในอัตราดอกเบี้ย 1%

6. การเสริมสร้างความเข้มแข็งกลุ่ม /องค์กรชุมชน ให้คำแนะนำช่วยเหลือด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพองค์กร

7. เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในชุมชนโดยเป็นเครือข่ายคุณธรรมและศูนย์คุณธรรมตำบลในโครงการต่างๆ

เป็นวิทยากร และกรรมการเสริมสร้างงานคุณธรรมในระดับตำบล จังหวัดจนได้รับรางวัลตำบลคุณธรรมดี

เด่นระดับจังหวัด และเลือกผู้นำโดยปลอดการซื้อสิทธิ์ขายเสียง

กิจกรรมที่จะดำเนินการต่อไปในอนาคต

1. เด็กนักเรียนที่เป็นสมาชิกกองทุนฯ 5 ปี จะได้รับทุนการศึกษาทุกคน
2. สมาชิกกองทุนฯ สามารถยืมเงินจัดงานต่าง ๆ ได้ เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานศพ ครั้งละ 10,000 บาท โดยไม่มีดอกเบี้ย
3. เชิญชวนครอบครัวสมาชิกกองทุนฯ ร่วมโครงการงานศพปลอดเหล้า เพื่อลดค่าใช้จ่าย
4. ให้สมาชิกสามารถกู้ยืมเงินกองทุนฯ เพื่อประกอบอาชีพได้
5. การขยายผลสู่ชุมชนอื่น ๆ เพื่อสร้างเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล / อำเภอ / จังหวัด ต่อไป

ผลการดำเนินการบริการกองทุนที่ผ่านมา

ผลระดับครัวเรือน

1) ได้รับสวัสดิการและลดรายจ่าย	จำนวน	227 คน
- เกิด จำนวน 26 คน	จำนวนเงิน	13,000 บาท
- เจ็บ จำนวน 172 คน	จำนวนเงิน	76,960 บาท
- ตาย จำนวน 29 คน	จำนวนเงิน	100,000 บาท
2) สมาชิกออมทรัพย์ จำนวน 1421 คน	จำนวน	670,500 บาท

ผลระดับชุมชน

- 1) ปลดปล่อยหนี้ให้กับกองทุนทั้งใน/นอกชุมชน และช่วยบำรุงรักษาทรัพยากรในท้องถิ่น
- 2) เกิดแกนนำในหมู่บ้านที่เข้มแข็ง 42 คน
- 3) เกิดแกนนำในชุมชนสามารถเป็นวิทยากรได้ จำนวน 10 คน
- 4) เกิดการสื่อสารข้อมูล ข่าวสาร อย่างต่อเนื่อง
- 5) คนในชุมชนมีความสามัคคีและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ผลระดับท้องถิ่น

- 1) องค์การบริหารส่วนตำบลให้การยอมรับและสนับสนุนงบประมาณ
- 2) ผู้นำหมู่บ้านเชื่อมั่นศักยภาพคณะกรรมการในการบริหารจัดการ
- 3) เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างหมู่บ้านและมีความสามัคคีต่อกันในระดับหมู่บ้าน
- 4) ภาครัฐให้การยอมรับองค์กรชุมชนตำบลปอภาร โดยมีความโปร่งใส และให้มีการตรวจสอบได้
- 5) ผู้มีจิตศรัทธาสามารถเข้าร่วมบริจาคเงินสมทบกองทุนได้

ผู้ประสานงาน นายอานงค์ จันทร์ถักร ประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลปอภาร
สถานที่ติดต่อ 32 หมู่ที่ 6 ตำบลปอภาร อำเภอเมืองร้อยเอ็ด
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000
โทร.08-1871-3038

